Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Dünya'da ve Türkiye'de Ekonomik Görünüm

M. Rifat Hisarcıklıoğlu

Kartepe, 12 Nisan 2014

- Dünya 2013

Yeni Küresel Trendler

1. Finans haritası değişiyor
2. Ticaretin kuralları değişiyor
3. Enerji haritası değişiyor
4. Orta sınıfın büyümesi
5. Ekonomide şehirlerin öne çıkması
6. Ülkelerarası rekabette girişimcilik ana unsur
7. İnternet ekonominin belkemiği haline geliyor

Son 10 yılda küresel finansman haritası 3 farklı dönemi yaşadı

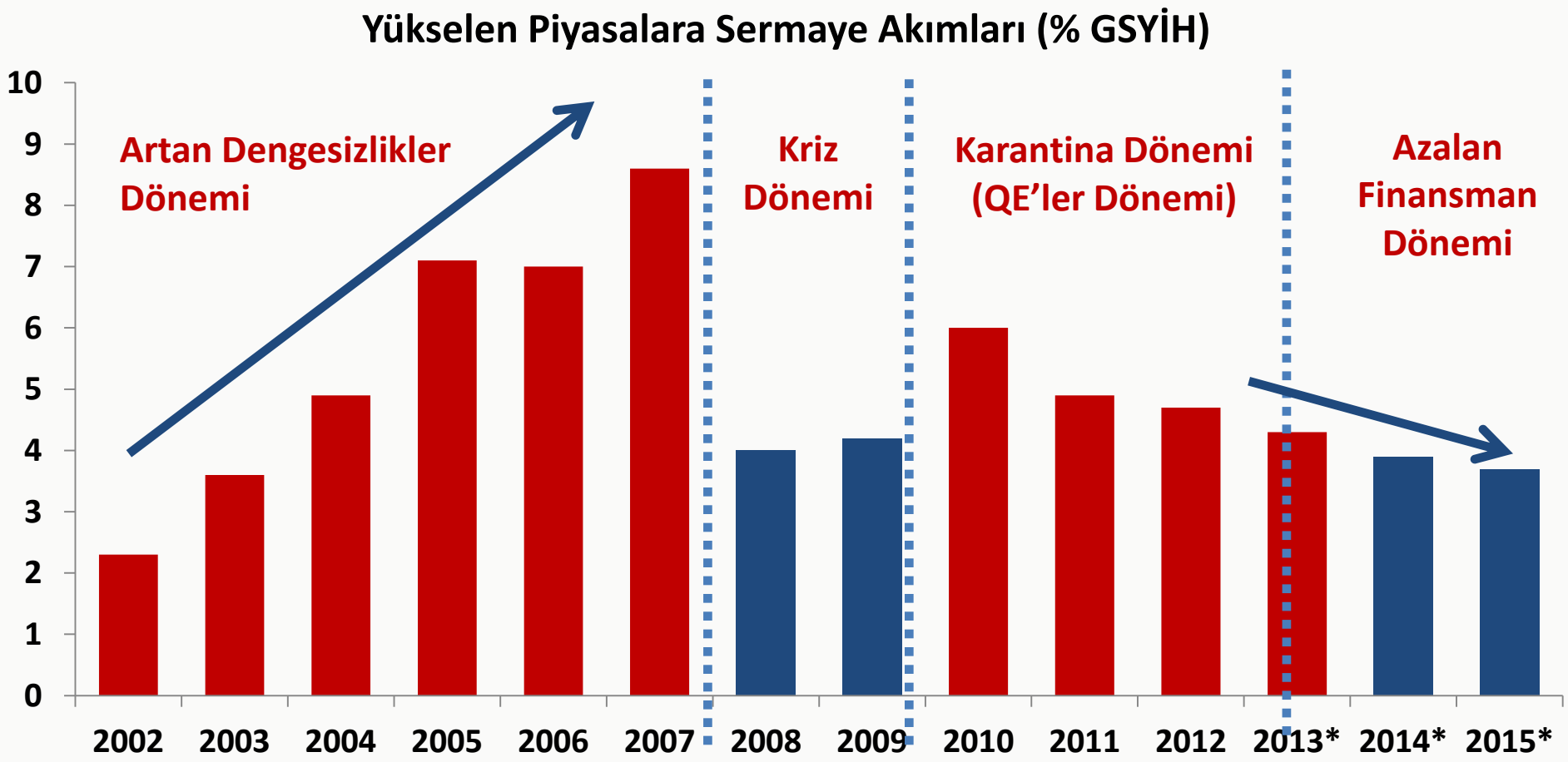

Kaynak: IIF

Küresel dengesizlikler önce zirve yaptı, sonra daraldı

En yüksek cari açık ve fazlaya sahip 10'ar ülkedeki toplam cari denge (% GSMH)

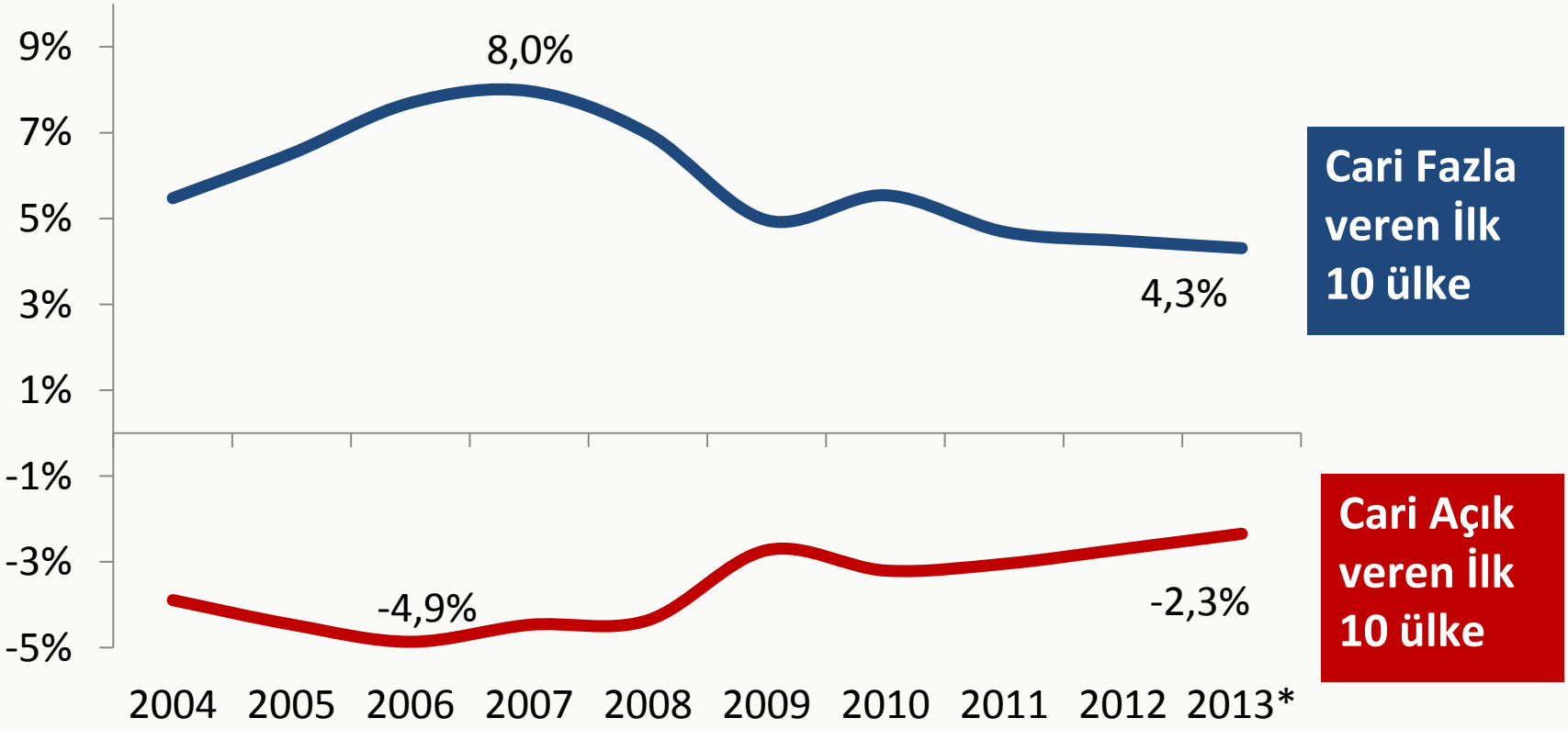

Son dönemde küresel ekonomi toparlanmaya başladı

Büyüme hızı (%)

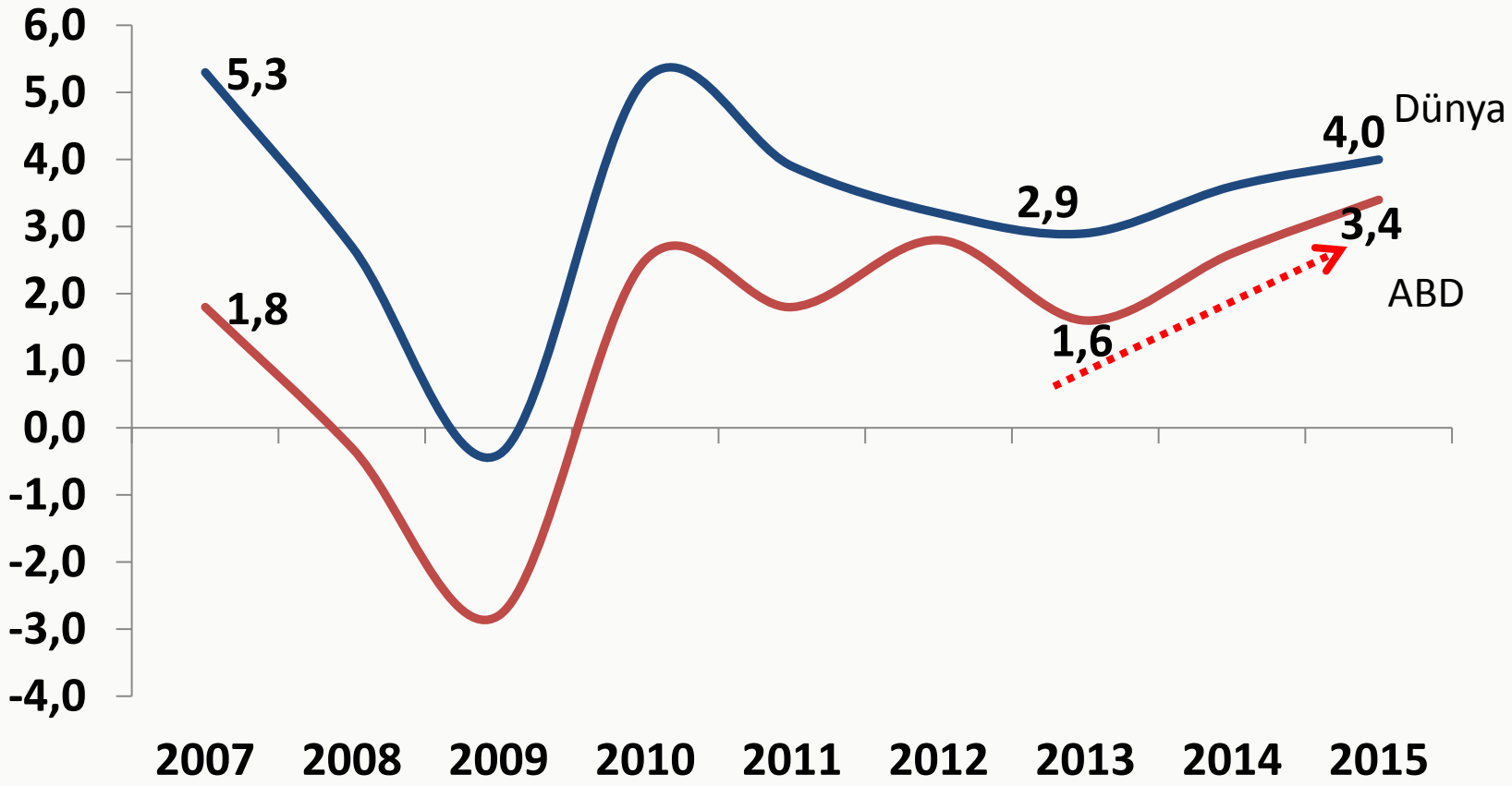

Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü

Küresel Ekonominin Üçte İkisi

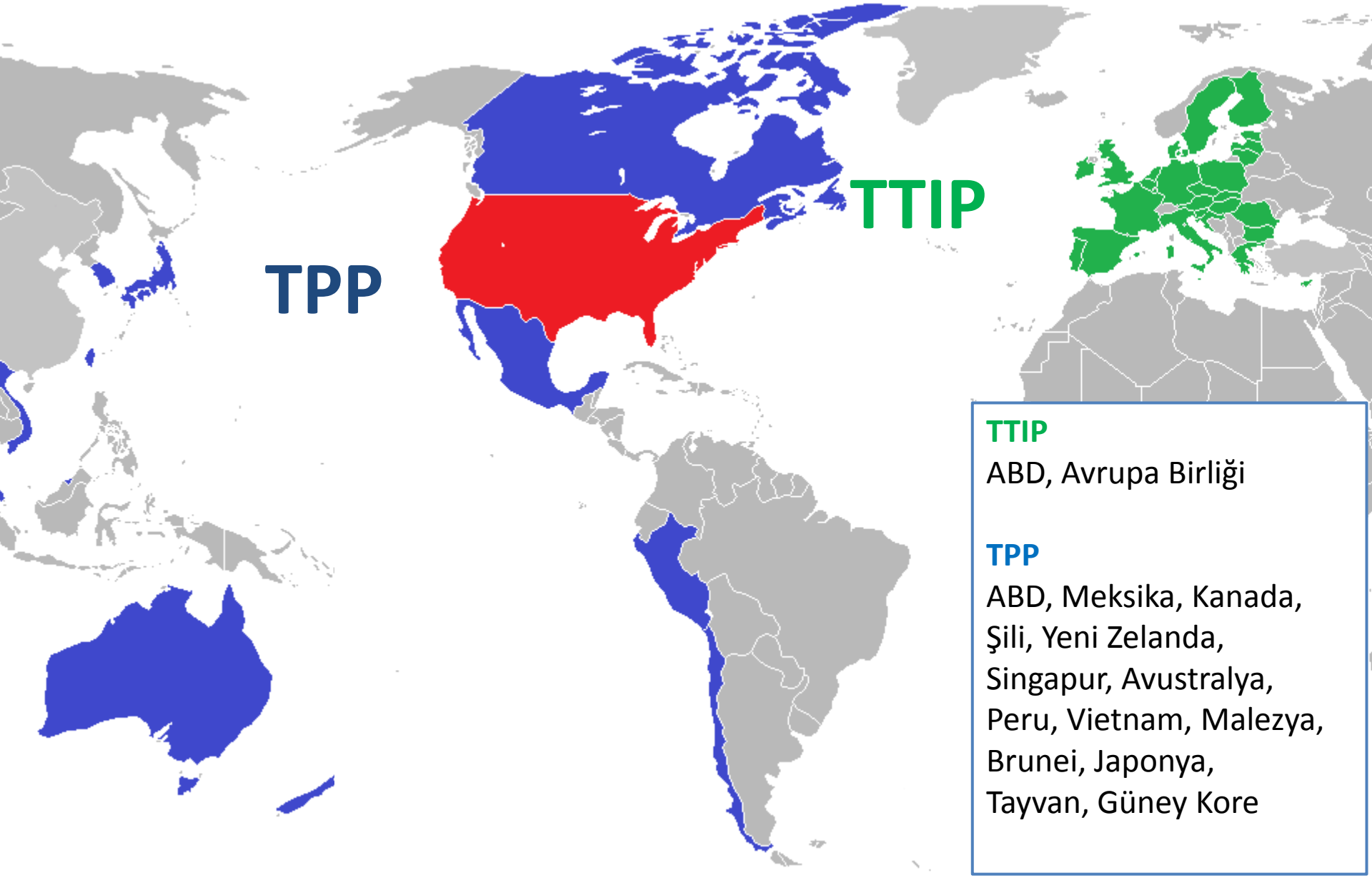

TTIP
ABD, Avrupa Birliği

TPP
ABD, Meksika, Kanada, Şili, Yeni Zelanda, Singapur, Avustralya, Peru, Vietnam, Malezya, Brunei, Japonya, Tayvan, Güney Kore

Dünyada kaya gazı rezervleri

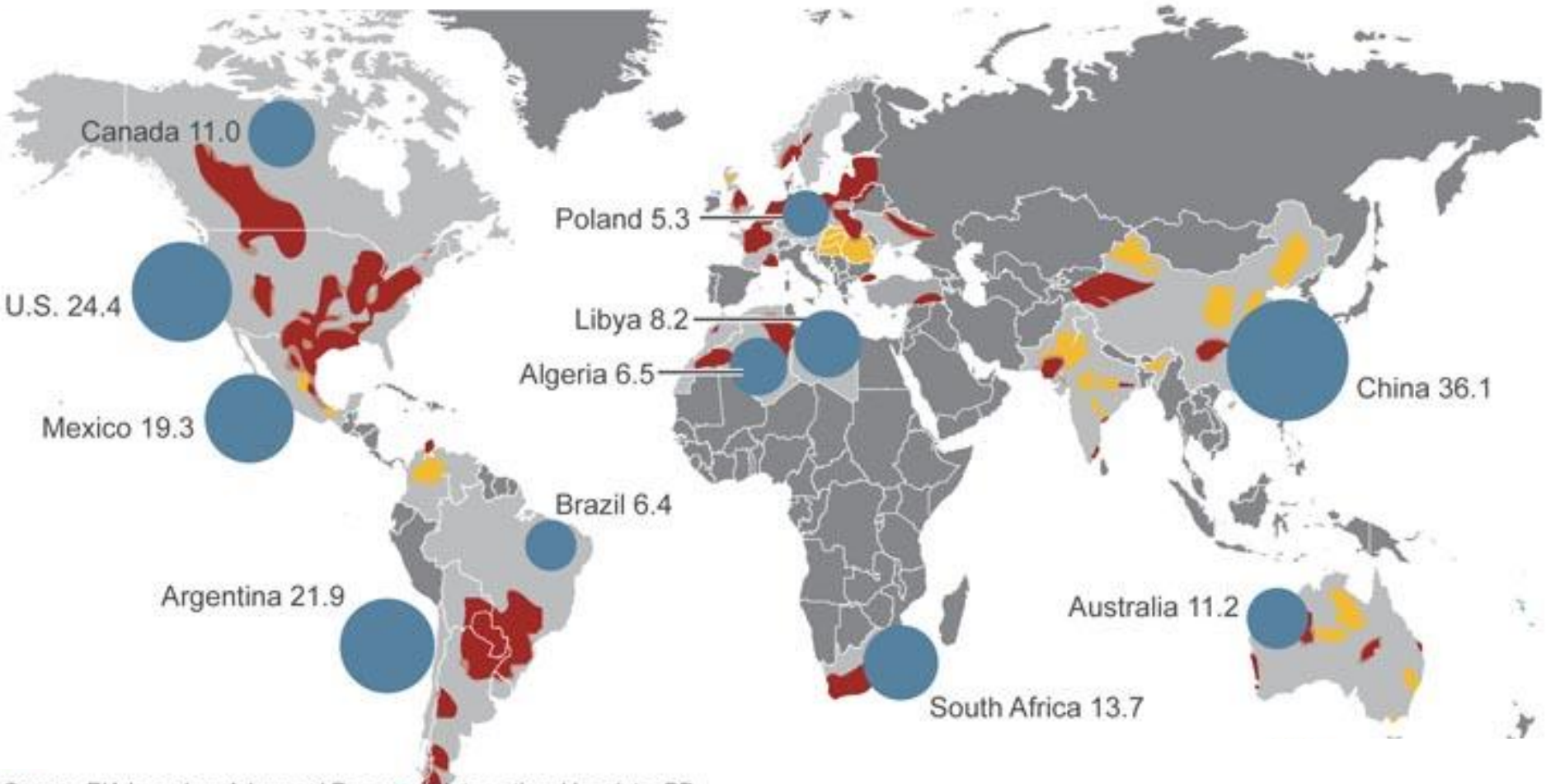

Source: EIA based on Advanced Resources International Inc data, BP

- Türkiye 2013

Türkiye Görünümü

son 2 çeyrektir (2013'ün ikinci yarısı) ekonomi yavaşlıyor

2013'de Büyüme, Tüketim ve Kamu'dan geldi

Büyümeye Katkılar	2012	2013
Özel Tüketim	-0,3	3,1
Özel Yatırım	-1,1	0,1
Kamu Harcamaları	1,0	1,6
İhracat	3,9	0,0
İthalat	0,1	-2,4
Stok Değişimi	-1,5	1,6
TOPLAM	2,1	4,0

2013 ikinci yarısında Özel Yatırımlar canlandı

2013	1.Ç.	2.Ç.	3.Ç.	4.Ç.
Özel Yatırımların Ekonomik Büyümeye Katkısı	-1,0	-0,2	0,7	0,9

Kaynak: TÜİK

2013'de İç piyasada düzelme yaşandı

	2013'deki değişim
Protestolu Senet tutarı	% 8
Karşılıksız Çek adedi ve tutarı	% -13
Çeklerin karşılıksız çıkma oranı	% 3,7 (2012: % 4,6)
Yeni Şirket Kuruluşu	% 26

Kaynak: TCMB, TÜİK, TOBB

2013'de İnşaat Sektörü hareketliydi

	2012	2013
İnşaat Ruhsatı (milyon m2)	126	144
Konut Satışı (bin adet)	702	1,157
İnşaat Sektörü Üretim Endeksi (2010=100)	112	120
Konut Fiyat Endeksi (2010=100)	123	139

Kaynak: TÜİK

Dört Dörtlük Başarı…

	2013	Artış
İşyeri	1,576,000	+ 77 bin
Sigortalı (kayıtlı) Çalışan sayısı	11,7 milyon	+ 620 bin
Özel Sektör Yatırımları (makine-teçhizat yatırımları)	86 milyar $	+ 3 milyar $
Sanayi Üretimi	126 milyar $	+ 4 milyar $

Kaynak: SGK, TÜİK

İstihdamda En İyi Sektörler (2013)

İnşaat	76 bin
Perakende Ticaret	58 bin
Gıda	39 bin
Ofis-Büro Yönetimi	37 bin
Toptan Ticaret	35 bin
Giyim	24 bin
Lojistik	24 bin
Mobilya	18 bin
Turizm	17 bin
Otomotiv	16 bin

Kaynak: SGK

Kadın Çalışan ve Girişimci sayısı

Değişim	2013
Kadın İşveren Sayısı Kadın işveren sayısı 94 bin Erkek işveren sayısı 1.1 milyon	**+ 1,000** ***(Erkek İşveren Sayısı 57 bin azaldı)***
Kadın Çalışan Sayısı Kadın çalışan sayısı 7.6 milyon Erkek çalışan sayısı 17.9 milyon	**+ 332 bin** ***(Toplam ilave istihdamın %50'si Kadın)***

Kaynak: TÜİK

Bankalar Milletin kazancına daha fazla ortak oldu

	Bankaların aldıkları hizmet ve komisyon ücretlerinin, Mevduat için verdikleri her 100 lira faize orana
2011	36 lira
2012	46 lira
2013	53 lira

Kaynak: BDDK

- Yapısal Sıkıntılar

Türkiye'nin temel problemi artan cari açık bağımlılığıdır

Cari dengenin milli gelire oranı ve büyüme hızı (1990-2013)

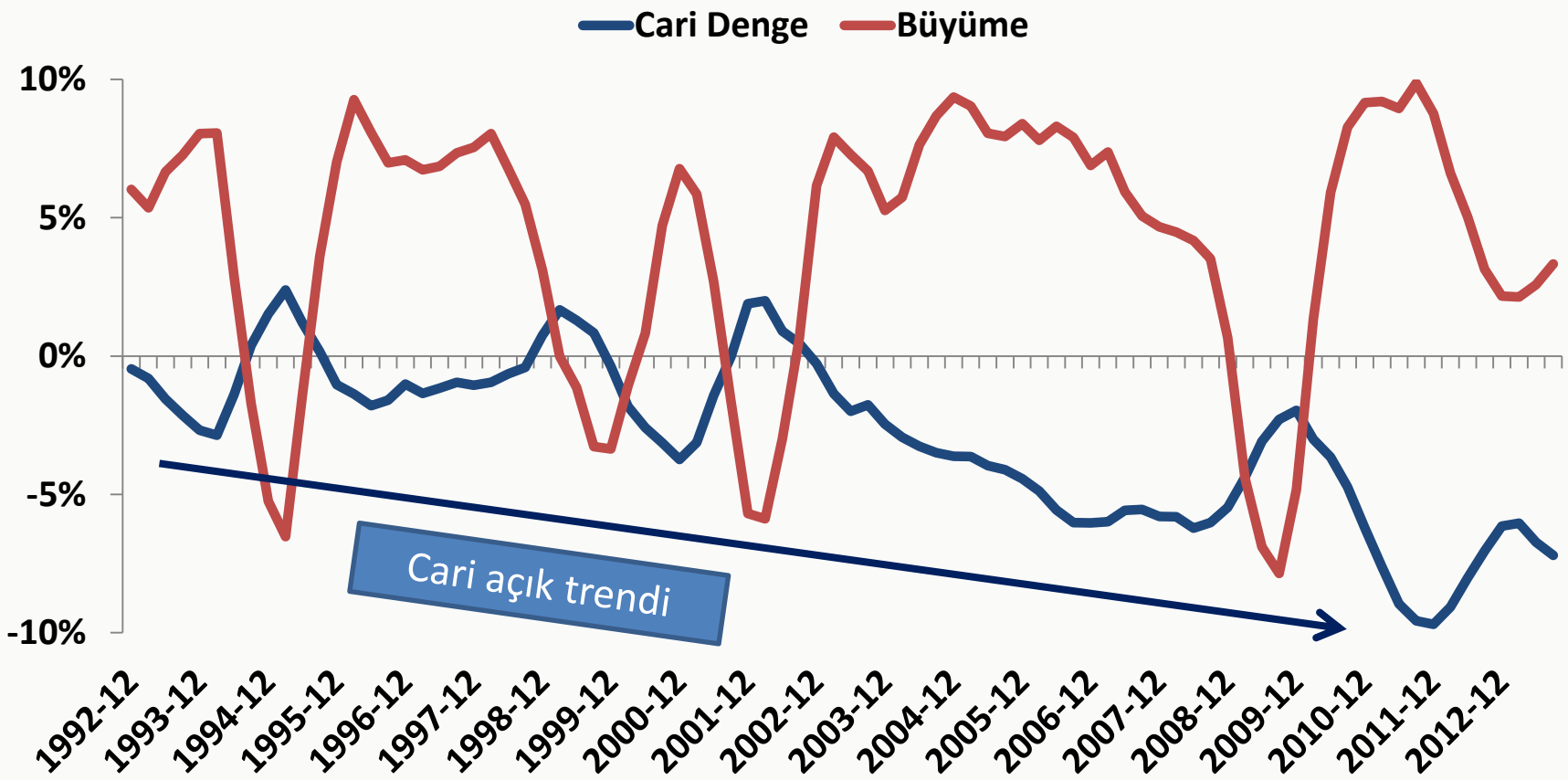

Dünya'da cari denge yönüne doğru gidiş var

En yüksek cari açık ve fazlaya sahip 10'ar ülkede ve Türkiye'de cari denge (% GSYİH)

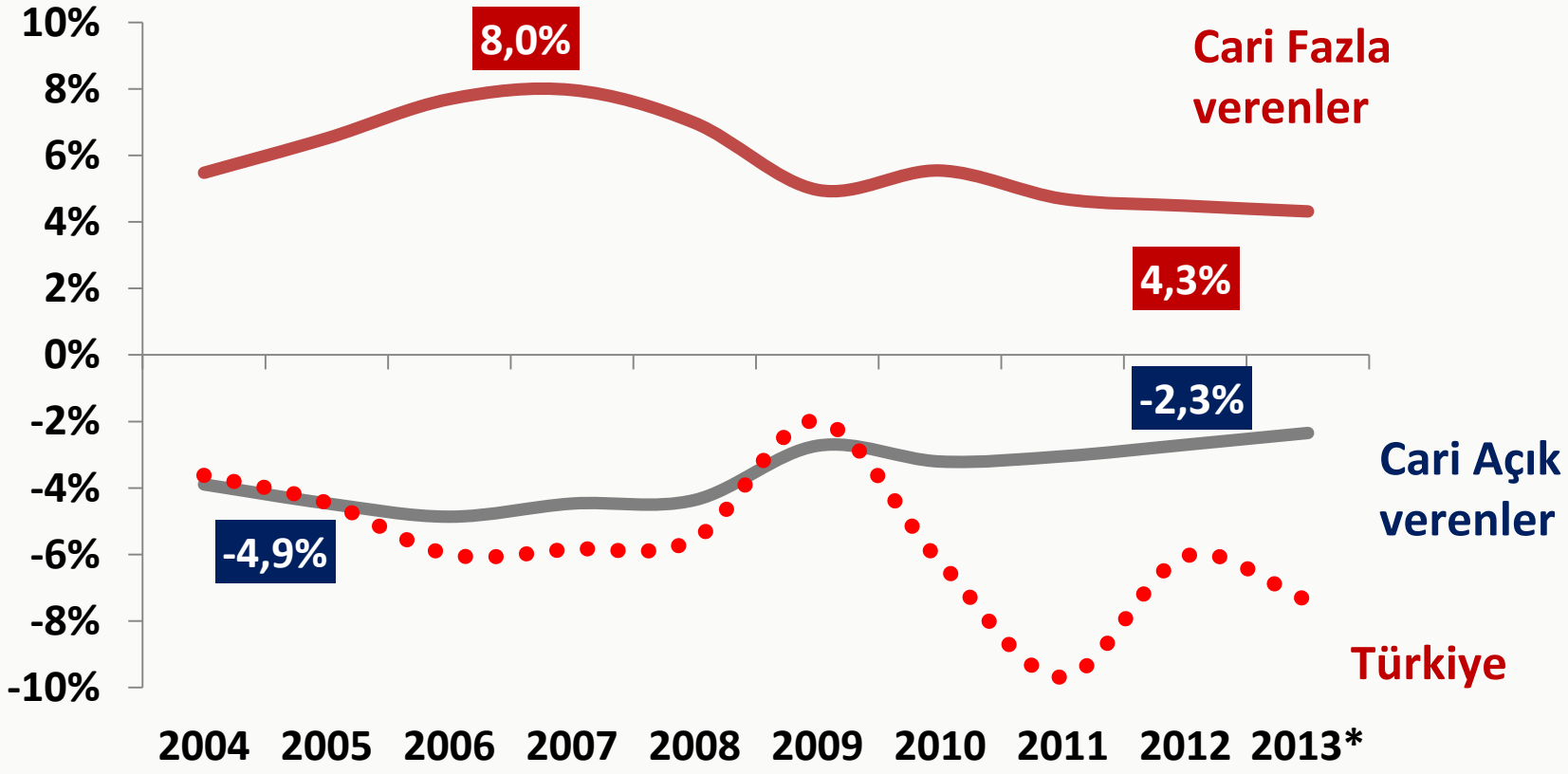

Cari Açık ve Finansmanı hala risk unsuru

(milyar dolar)	2012	2013	son 3 ay aralık-ocak-şubat
Döviz Açığı	- 48	- 62	- 16
Sağlanan Finansman	+ 71	+ 73	8,1
Doğrudan Yatırım	*13*	*13*	*4,3*
Kredi	*21*	*37*	*5,4*
Portföy Yatırımları	*38*	*21*	*-1,8*
Diğer	*-1*	*2*	*0,2*
Net Açık/Fazla	+ 23	+ 11	- 7,9

Türkiye'nin mevcut büyüme modeli hizmetlere dayalı

10 yılda (2003-13) Türkiye ekonomisi %61 büyüdü

	Büyümeye Katkı
Tarım	**5%**
Sanayi	**28%**
Hizmetler	**67%**
İnşaat ve Gayrimenkul	14%
Finans ve Mali Hizmetler	18%
Ulaştırma ve İletişim	16%
Diğer Hizmetler	19%

Sanayide İthalata Bağımlılık devam ediyor

(milyar $)	2012	2013	Değişim
Sanayi Malı İhracatı	143	141	% -1
Sanayi Aramalı İthalatı	**74**	**86**	**% 16**

Kaynak: TÜİK

Sorunumuz; «katma değer»

İhracatın Kilogram değeri

Türkiye (2013)	**: 1,6 $/kg**
Türkiye (2010)	: 1,4 $/kg
Almanya	: 4,1 $/kg
İtalya	: 3,0 $/kg
Japonya	: 3,8 $/kg
Kore	: 2,7 $/kg

Kaynak: TÜİK

Bunları yapamıyoruz…

Malezya	: % 44
Kore	: % 28
Çin	: % 27
Meksika	: % 17
Brezilya	: % 11
Hindistan	: % 8
Rusya	: % 7
Türkiye	**: % 3**

Yüksek teknolojili ürün ihracatının toplam sanayi ihracatı içindeki payı

Kaynak: IMF

İhracatımızı uzak pazarlara açmalıyız

İhracatımızın çapı hem görece küçük, hem de daralıyor

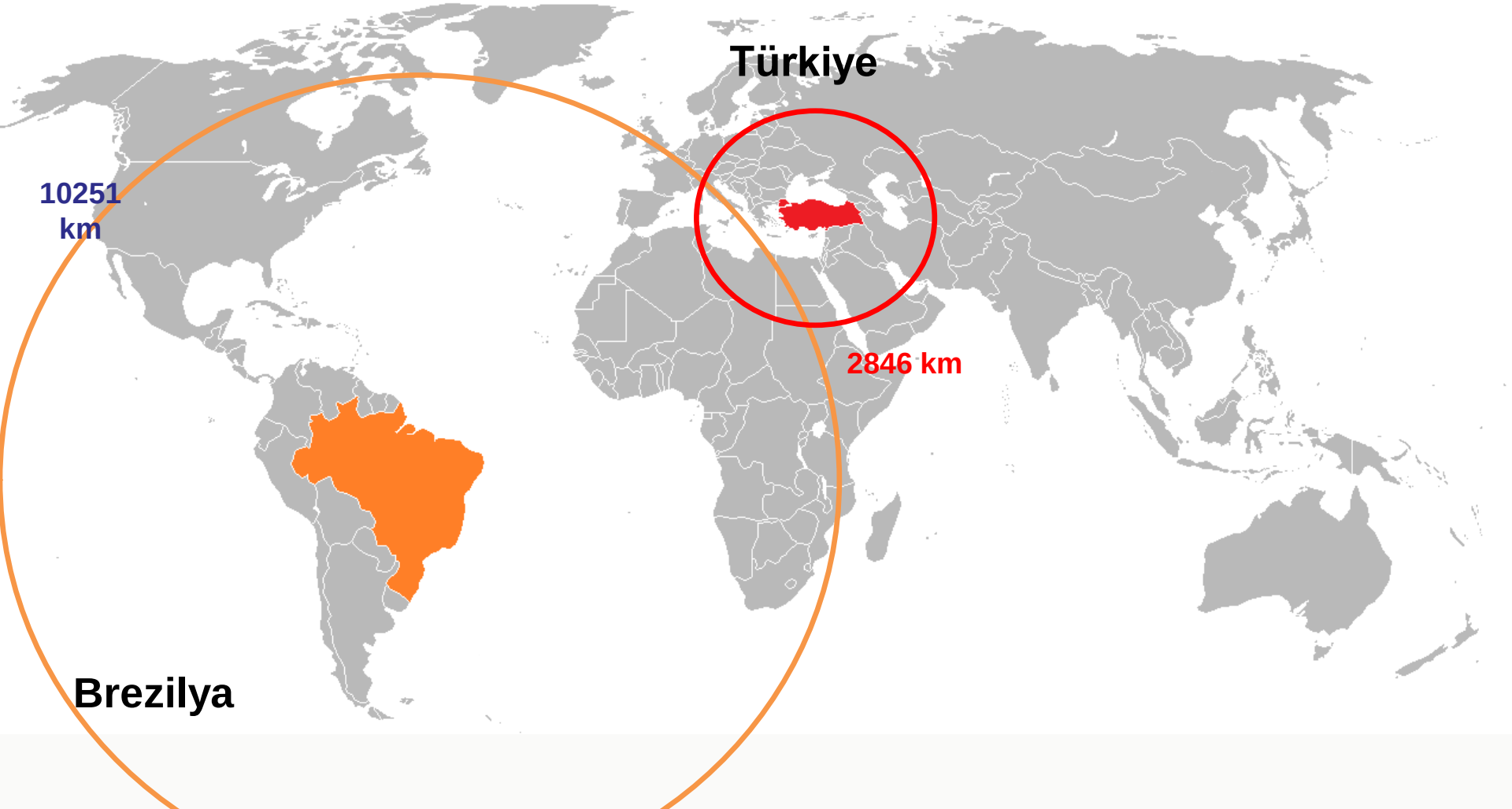

İhracatımızı uzak pazarlara açmalıyız

İhracatımızın çapı hem görece küçük, hem de daralıyor

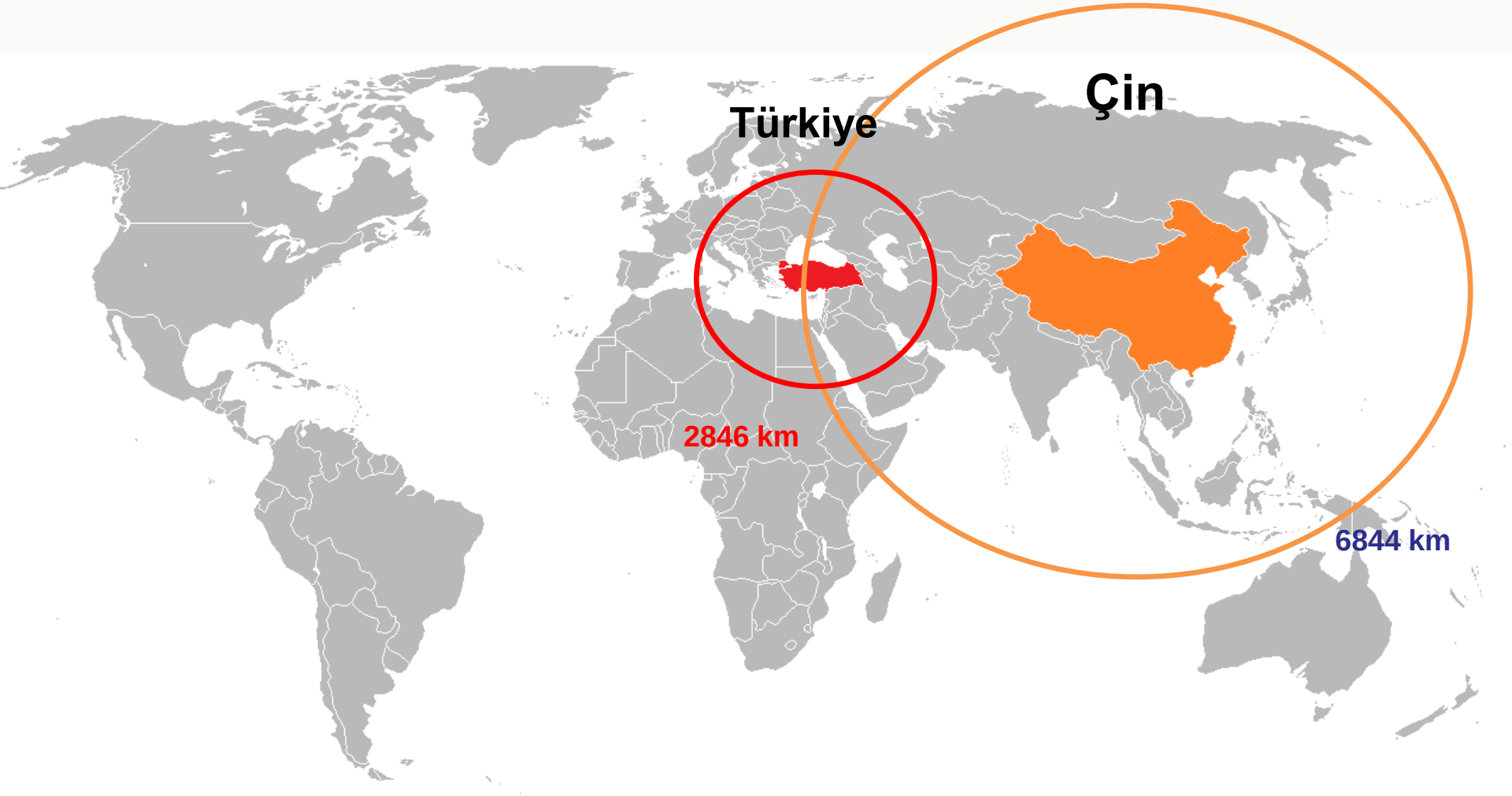

İhracatımızı uzak pazarlara açmalıyız

İhracatımızın çapı hem görece küçük, hem de daralıyor

Orta Gelir Tuzağından kurtulmak

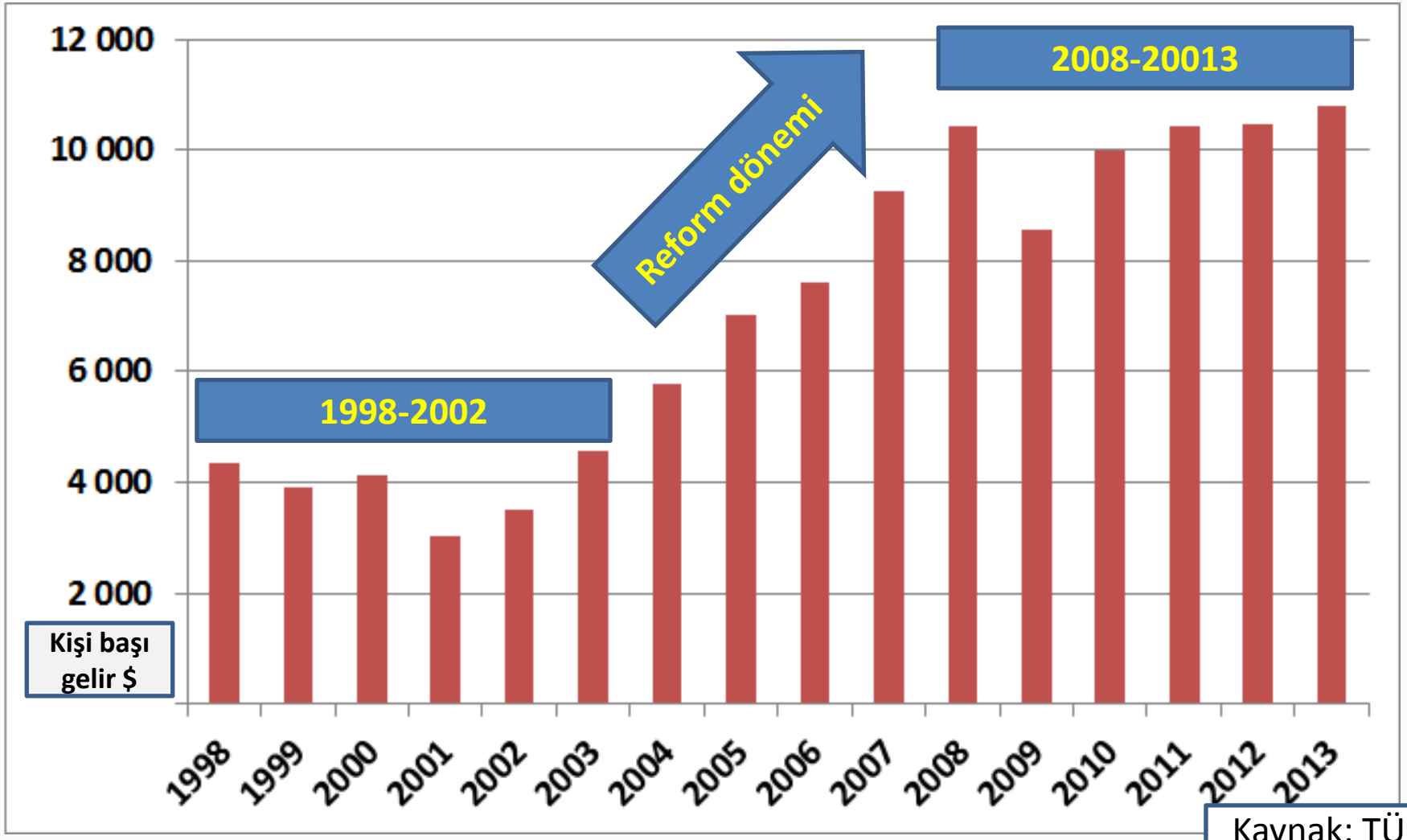

Kaynak: TÜİK

Bu Eğitim sistemi Türkiye'yi ileri taşımıyor

65 ülke arasında	Türkiye	Kore
Matematik	44.	5.
Fen	43.	7.
Okuma	41.	6.
İngilizce (162 ülke)	116.	9.

Kaynak: OECD (PISA)

- Şirketlerimizin Günlük Sorunları

Ekonomide en acil reformlar hangi alanlarda yapılmalı?

Türkiye'nin rekabet gücüne etkisi

- Türkiye'nin rekabet gücü sıralaması
  - → Türkiye 2013'te 1 sıra düştü, 44.sırada
- En kötü performans istihdam piyasasının etkinliği
  - → Türkiye, 148 ülke arasında 130.sırada
- Alt endeks bileşenleri
  - → İstihdam üzerindeki vergi ve yüklerde 108.sıra

Türkiye'de istihdam üzerindeki yükler

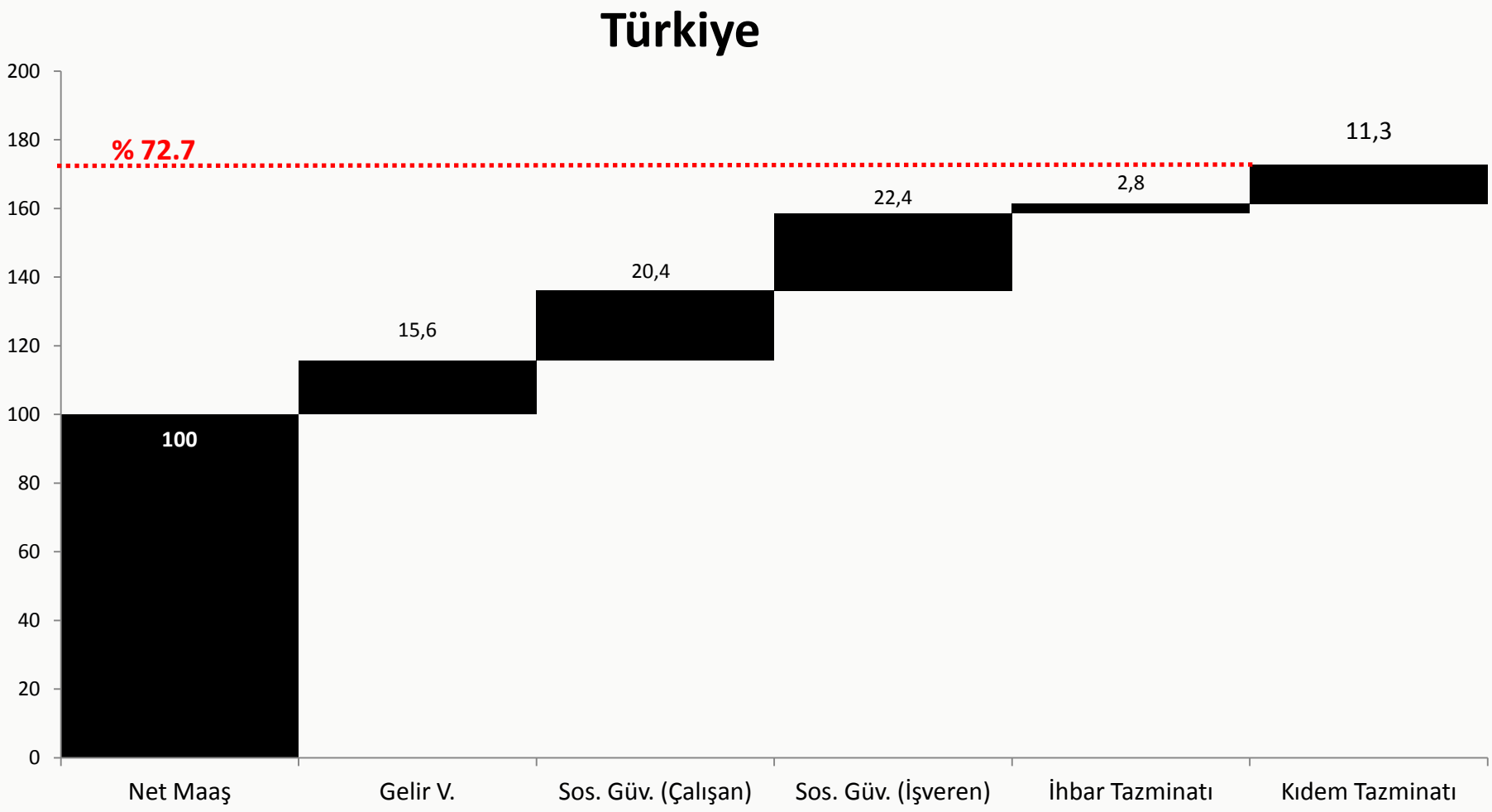

Türkiye – Kore karşılaştırması

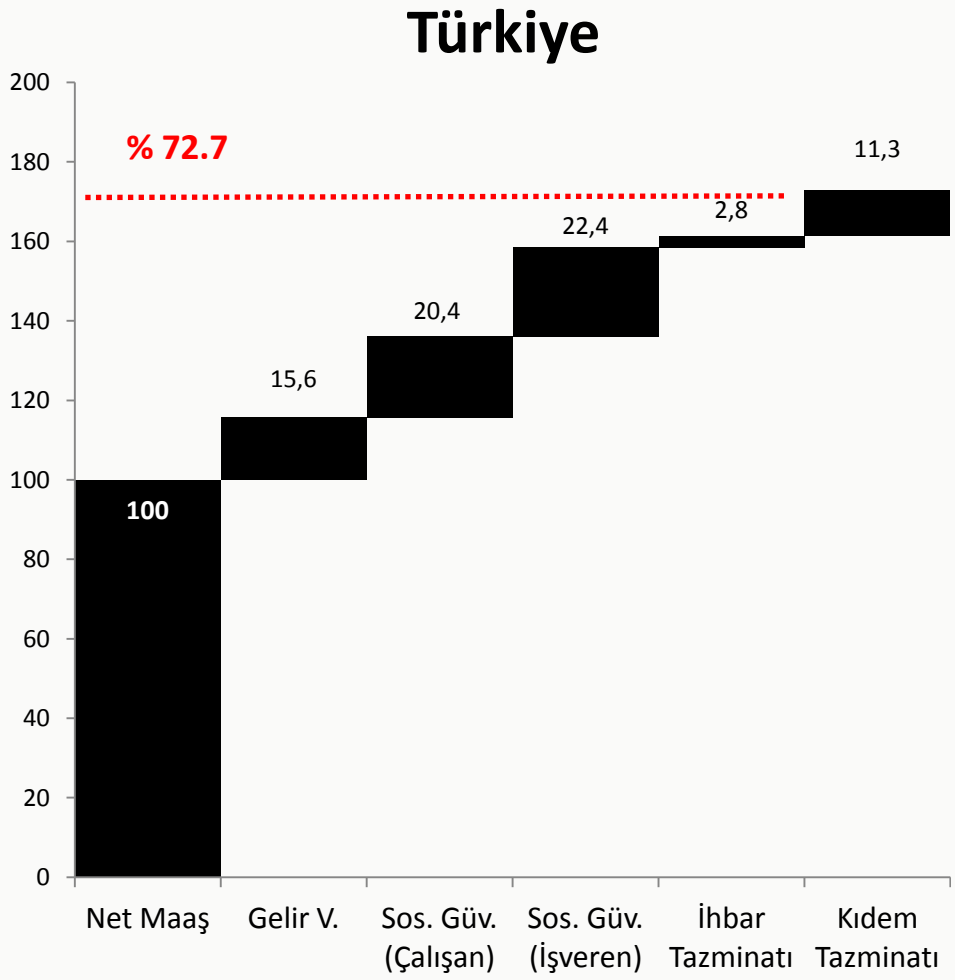

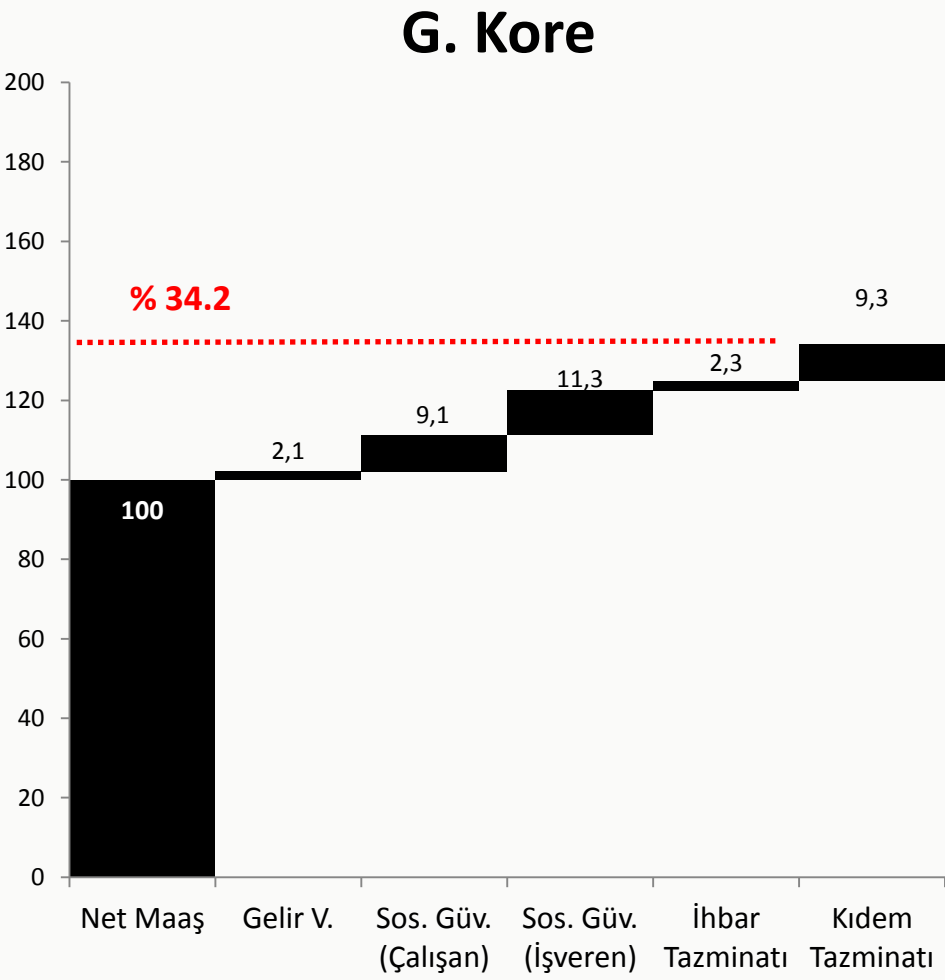

Türkiye – Meksika karşılaştırması

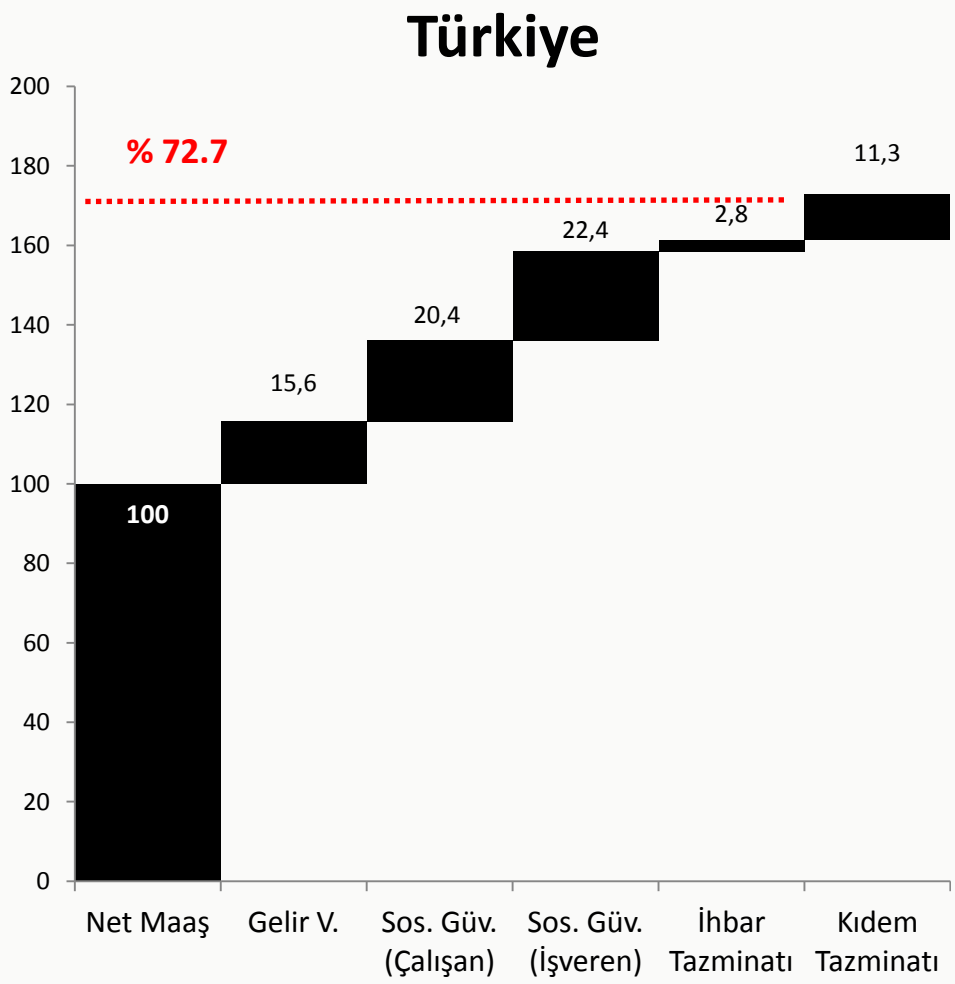

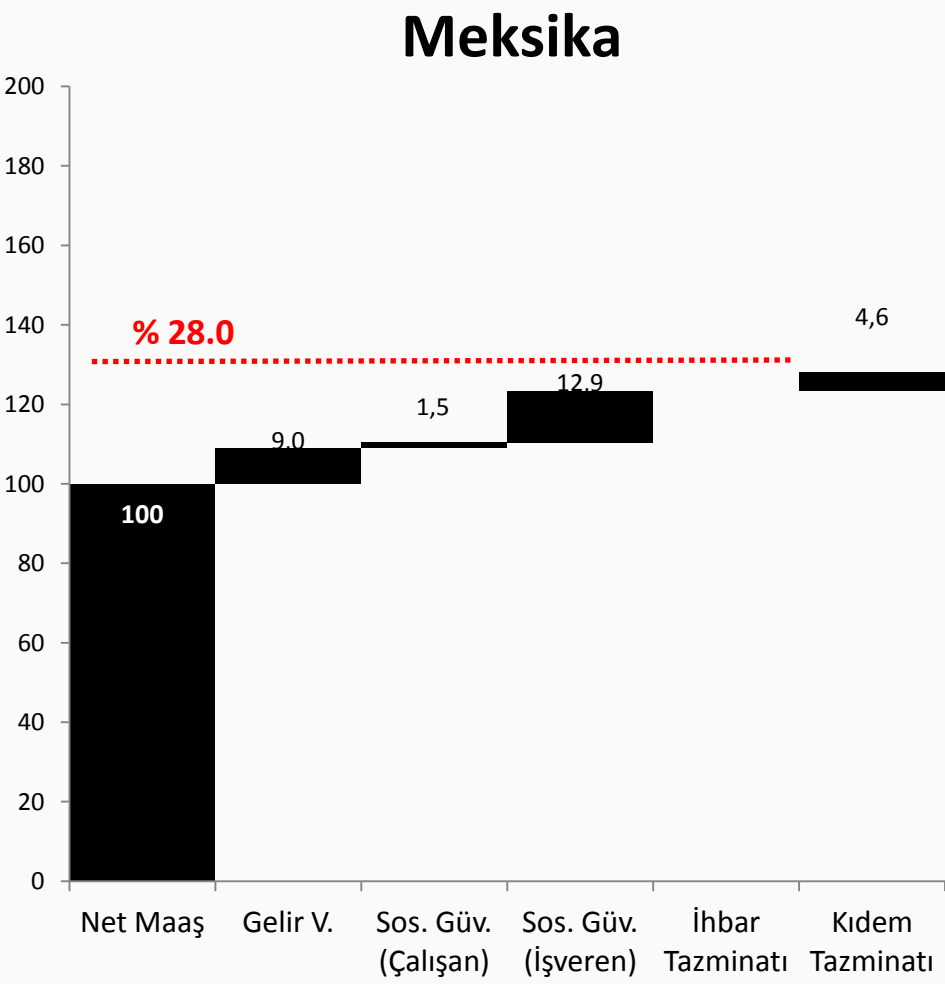

Türkiye – ABD karşılaştırması

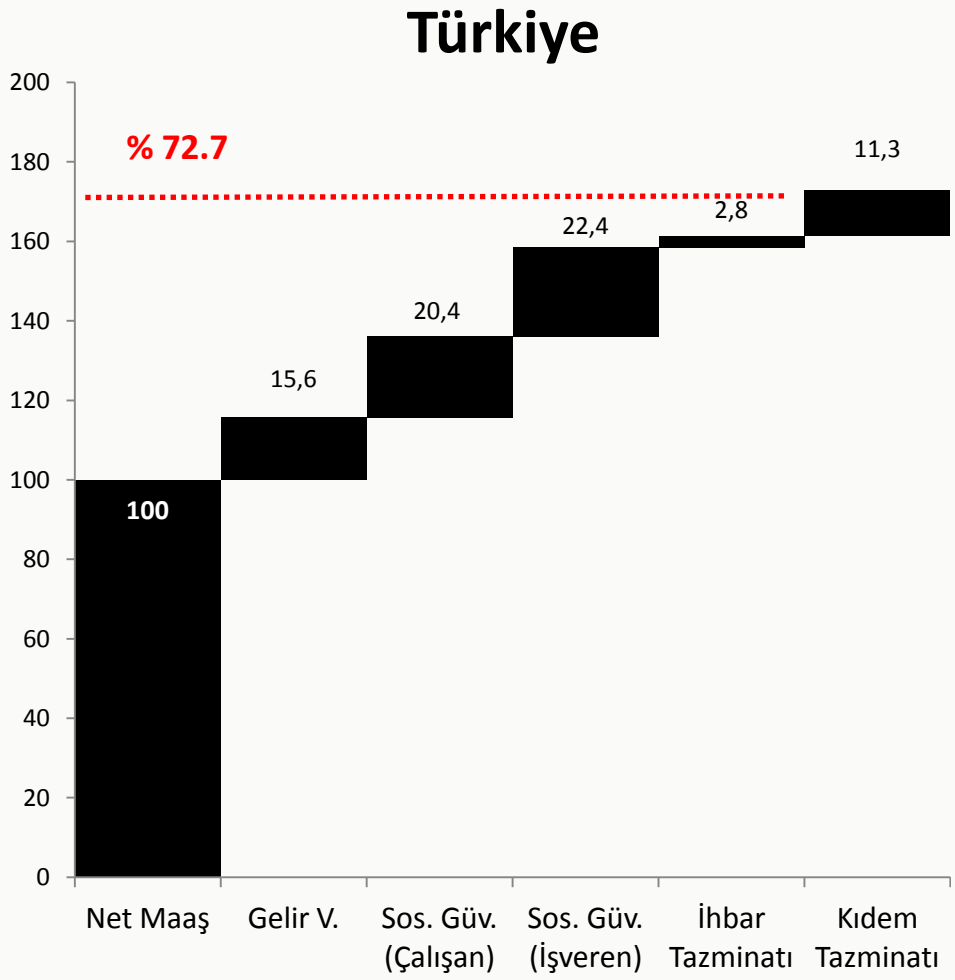

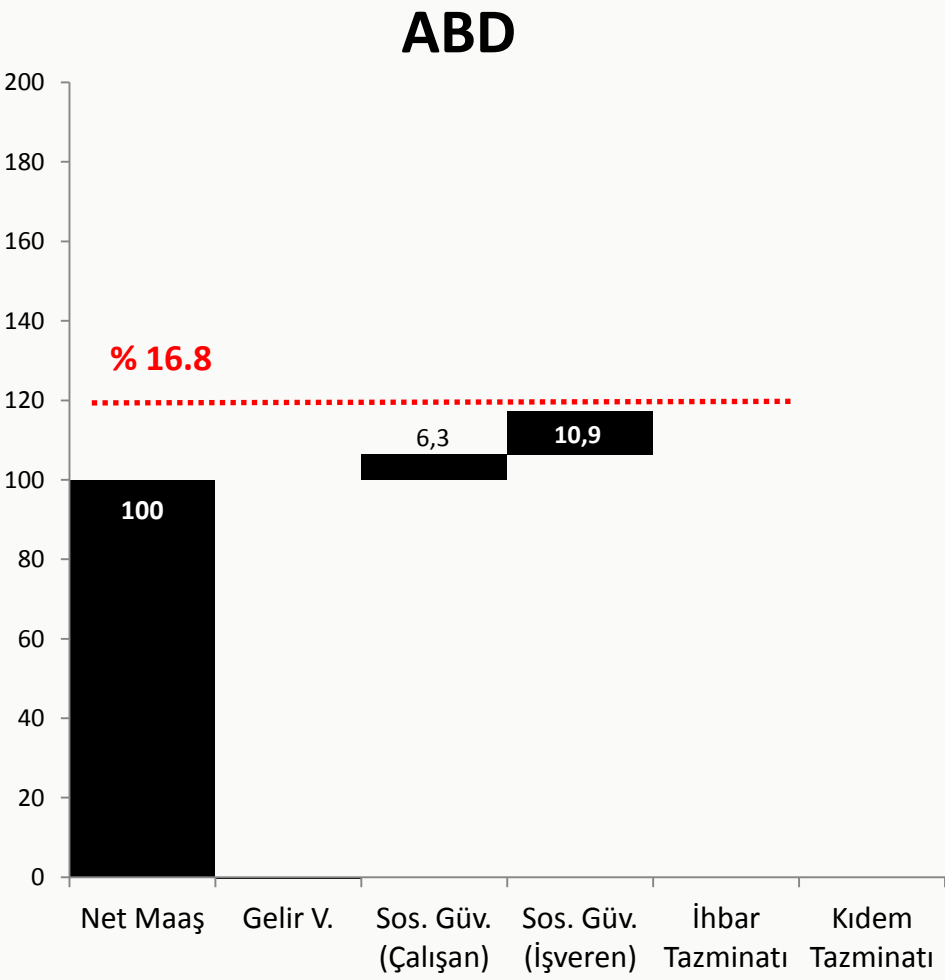

Türkiye – İngiltere karşılaştırması

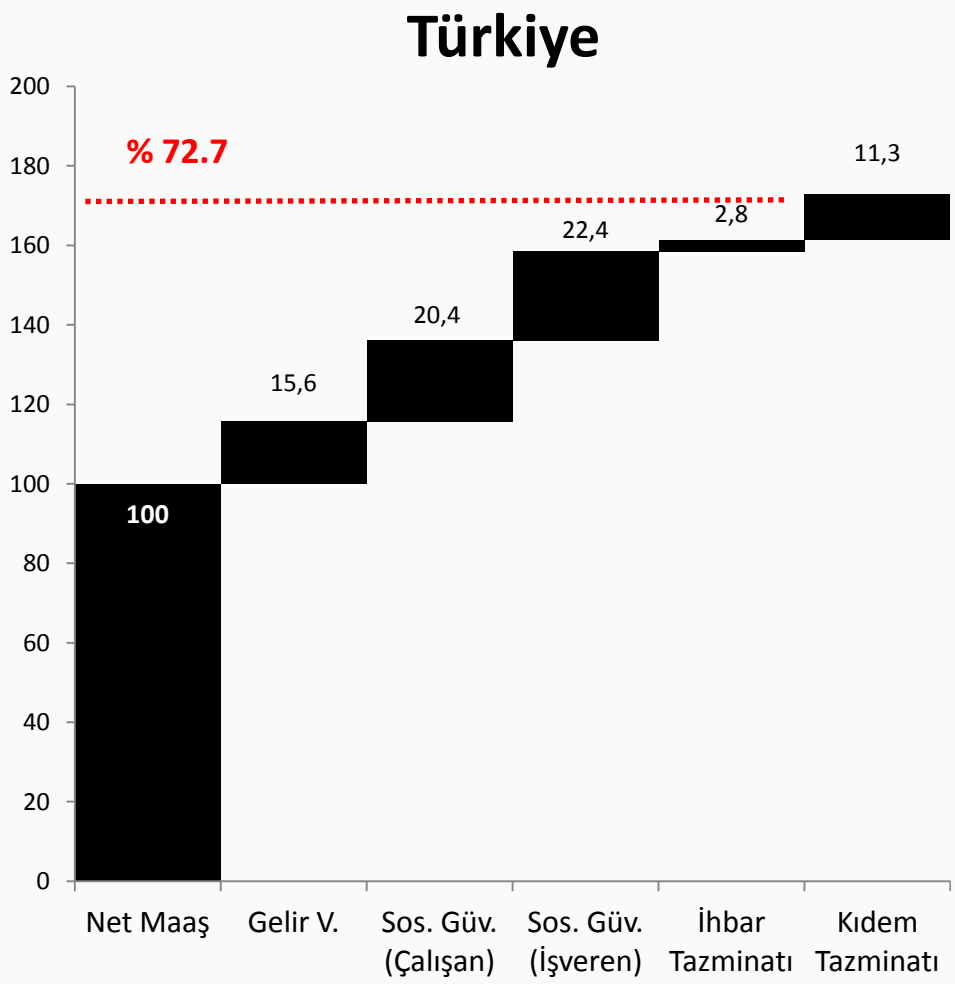

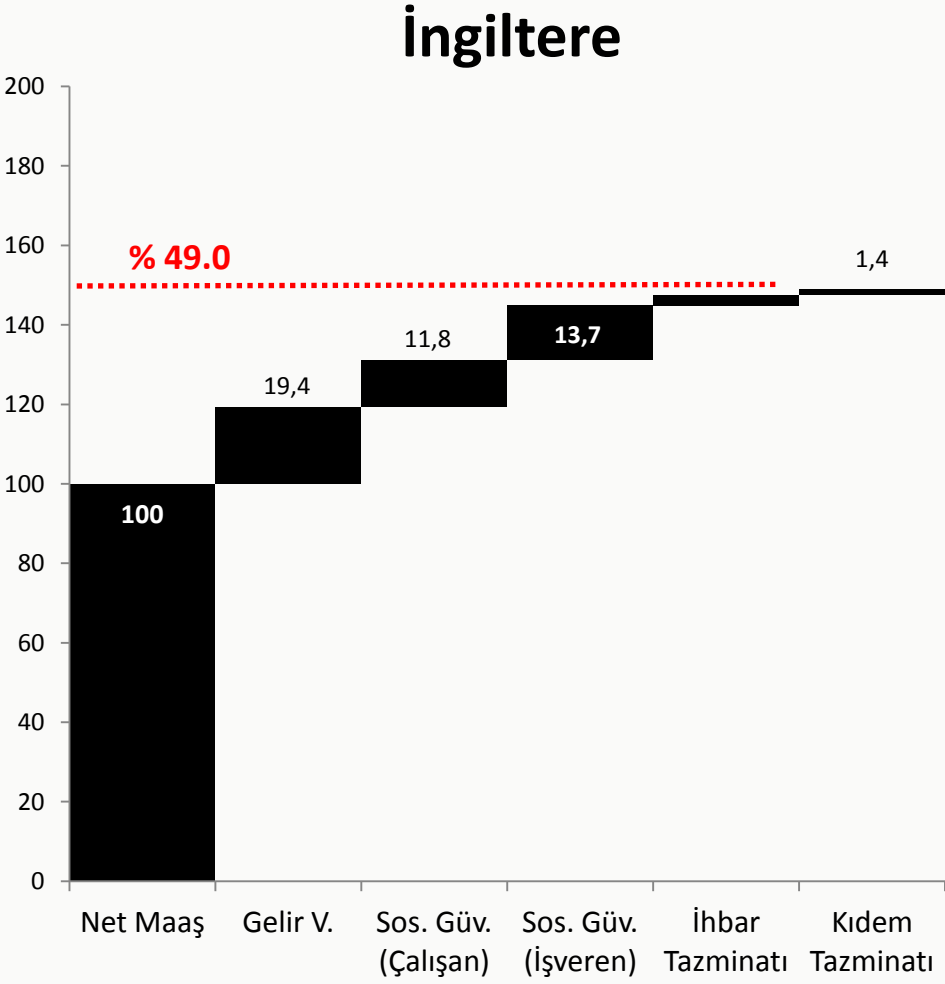

Türkiye – Almanya karşılaştırması

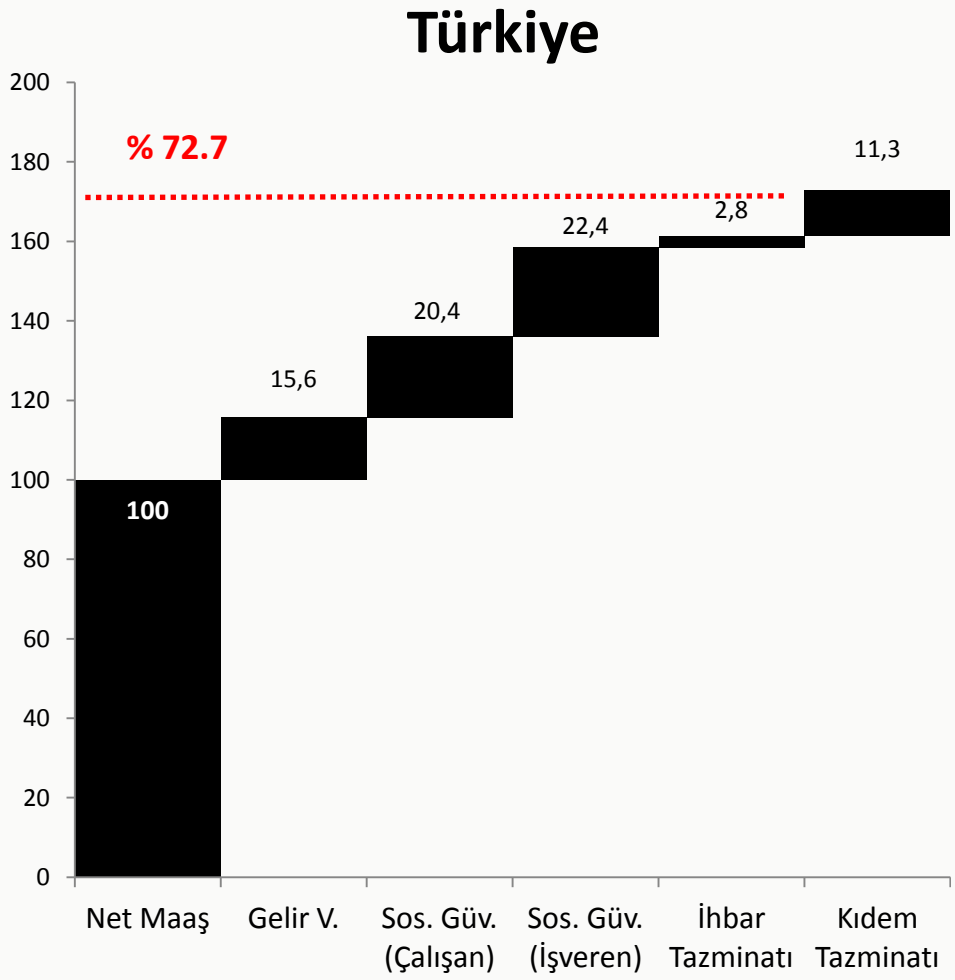

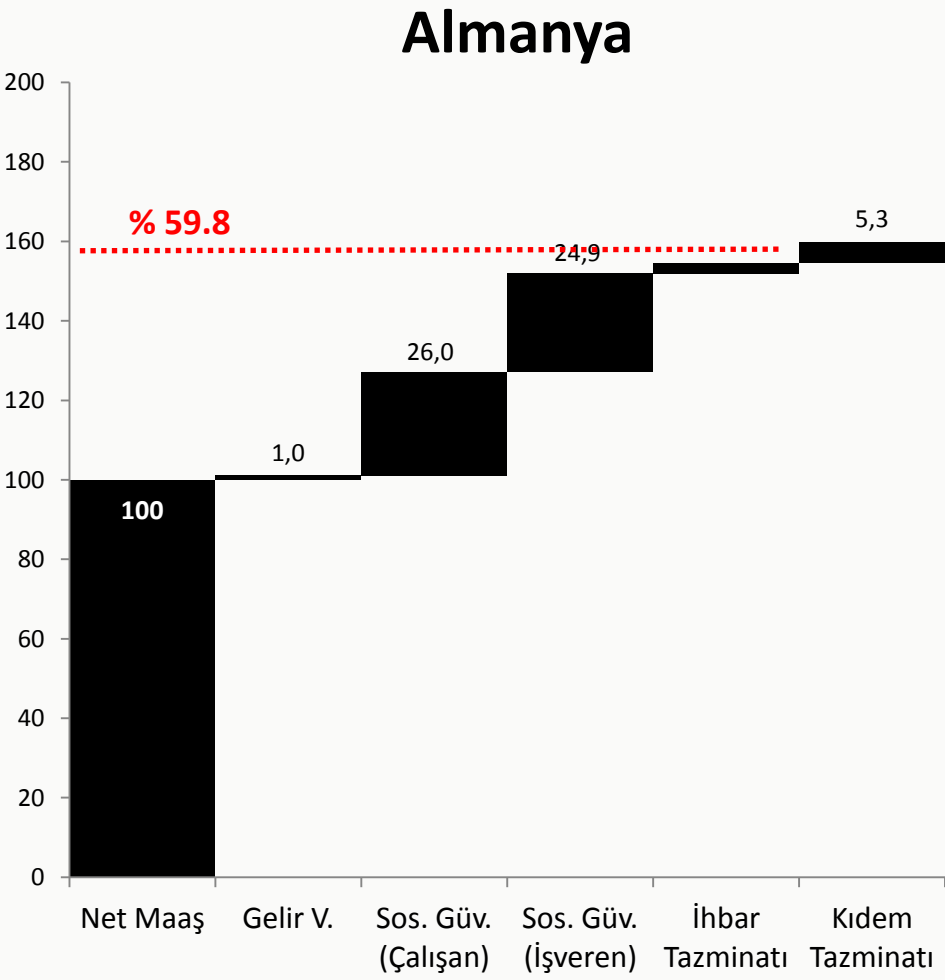

Önümüzdeki 1 yılda Türkiye ekonomisi sizce nasıl olacak?

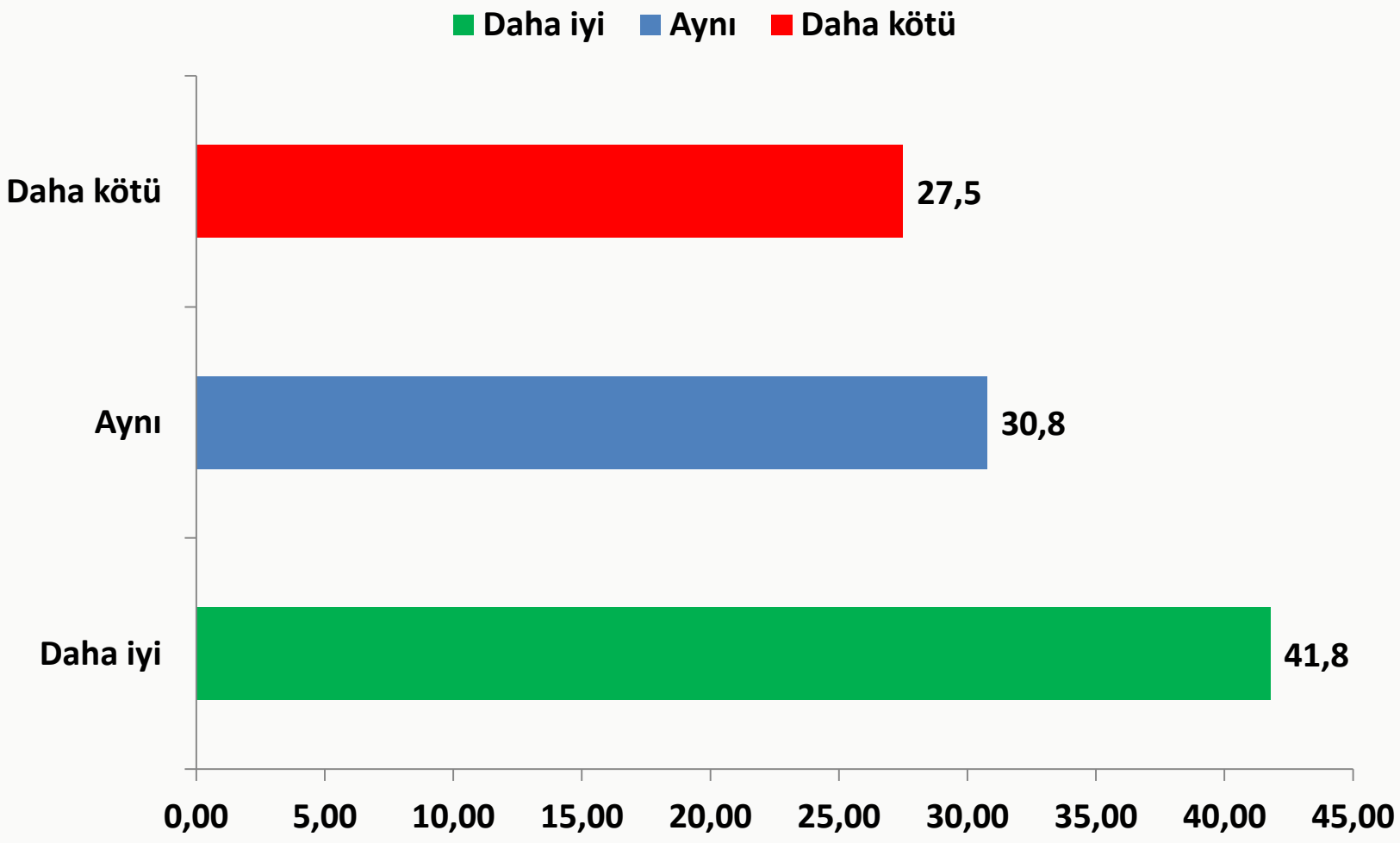

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

TOBB